

USŁUGI BUDOWLANE
mgr inż. Janusz Ejsmont
11-500 Giżycko, ul. Daszyńskiego 7/8

PROJEKT BUDOWY
BUDYNKU GARAŻOWEGO (KAT. XVII)
NA DZIAŁCE NR 298/3 W GAJEWIE

Inwestor: PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW
I KANALIZACJI Sp. z o.o
Ul. Obwodowa 6, 11-500 Giżycko

Lokalizacja: Dz. nr geod. 298/3
Gajewo

Oświadczenie (art.20 ust 4 Prawo budowlane z dnia 7 lipca 1994 roku z późniejszymi zmianami)

Oświadczam , że projekt budowlany wykonany został zgodnie z obowiązującymi przepisami oraz zasadami wiedzy technicznej.

Projektanci: Andrzej Jusis, 11-500 Giżycko, ul. Mickiewicza 43
upr. nr ewid. 6/WMOKK/2018 w specjalności architektonicznej
upr. bud. nr WAM/0186/PWOK/09 w specjalności konstrukcyjno - budowlanej
mgr inż. Janusz Ejsmont
upr. bud. nr SUW 45/91 w specjalności konstrukcyjno - budowlanej
Marek Jatkowski, 11-500 Giżycko, Spytkowo 24
upr. bud. nr 113/01/OL w specjalności sieci i instalacje sanitarne
Andrzej Turakiewicz, 11-612 Kruklanki, Os. Słoneczne 15
upr. bud. WAM/0084/POOE/13 w specjalności sieci i instalacji elektrycznych

Giżycko, maj 2019r

ZAWARTOŚĆ OPRACOWANIA

I. CZĘŚĆ OPISOWA

Opis do projektu zagospodarowania	str. 2
Opis architektoniczno budowlany	str. 3-7
Informacja BiOZ	str. 8-13
Projektowana charakterystyka energetyczna budynku	str. 14-25

II. CZĘŚĆ RYSUNKOWA

RYS 1	Projekt zagospodarowania działki	str. 26
RYS 2	Rzut fundamentu	str. 27
RYS 3	Rzut przyziemia	str. 28
RYS 4	Rzut konstrukcji dachu	str. 29
RYS 5	Rzut połaci dachu	str. 30
RYS 6	Przekroje	str. 31
RYS 7	Elewacje	str. 32
RYS 8	Zestawienie stolarki projektowanej	str. 33

III. OPRACOWANIA BRANŻOWE

Projekt instalacji sanitarnej
Projekt instalacji elektrycznej

OPIS DO PROJEKTU ZAGOSPODAROWANIA

1.0 Przedmiot opracowania

Przedmiotem opracowania jest projekt budynku garażowego na działce nr 298/3 w Gajewie.

2.0 Istniejący stan zagospodarowania działki

Teren inwestycji - działka nr geod.: 298/3 w m. Gajewo. Działka zabudowana, jest to teren Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Giżycku. Działka posiada dostęp do drogi publicznej.

3.0 Projektowane zagospodarowanie działki

Projektuje się budynek garażowy parterowy niepodpiwniczony. Projektowany dach płaski jednospadowy o kącie nachylenia pości 6 stopni, kryty płytą warstwową. Długość budynku 27,95 m. Szerokość 12,30 m, wysokość 6,55m. Projektuje się dojścia i dojazdy utwardzone. Odprowadzenie wód opadowych powierzchniowo.

4.0 Zestawienie powierzchni

- powierzchnia zabudowy budynku garażowego - 316,25 m²
- powierzchnia utwardzona (dojścia i dojazdy) - ok. 100 m²

5.0 Wpis do rejestru zabytków

Działka, na której projektujemy obiekt budowlany nie jest wpisana do rejestru zabytków.

6.0 Wpływ eksploatacji górniczej

Nie dotyczy.

7.0 Wpływ na środowisko

Planowana inwestycja nie stwarza zagrożenia dla środowiska oraz higieny i zdrowia użytkowników

8.0 Informacja o obszarze oddziaływania obiektu

Obszar oddziaływania obiektu dotyczy działki nr geod.: 298/3 w m. Gajewo.

Opracował:

OPIS DO PROJEKTU ARCHITEKTONICZNO – BUDOWLANEGO

1.0 Przeznaczenie i program użytkowy obiektu budowlanego

Budynek garażowy 4 - stanowiskowy wraz z kotłownią.

2.0 Forma architektoniczna i funkcja obiektu budowlanego

Budynek wolnostojący parterowy, niepodpiwniczony. Dach płaski jednospadowy o kącie nachylenia połaci 6 stopni, kryty płytą warstwową.

Zestawienie powierzchni budynku:

- powierzchnia zabudowy budynku -	316,25 m ²
- powierzchnia użytkowa -	271,08 m ²
- powierzchnia całkowita -	316,25 m ²
- kubatura -	1793,14 m ³
- długość -	27,95 m
- szerokość -	12,30 m
- wysokość -	6,55 m
- WC -	0

Budynek zaopatrzony w instalacje elektryczną. Budynek ogrzewany.

3.0. Konstrukcja budynku

3.1. Fundament

Do projektowania przyjęto warunki gruntowe jak dla pierwszej kategorii geotechnicznej w złożonych warunkach geotechnicznych. Dla danej inwestycji zostały wykonane badania podłoża gruntowego autorzy: Mirosław Podgórski, mgr inż. Jan Harat upr. geol. MOŚZNiL 071057 w grudniu 2018r.

Od powierzchni badanego terenu kolejno zalegają:

- nasypy niekontrolowane stanowiące grunt niebudowlany
- grunty organiczne (torfy, namuły, namuły piaszczyste) stanowiące grunt niebudowlany do głębokości 4,8 m p.p.t.
- grunty sypkie (piaski średnie) w stanie średniozagęszczonym stanowiące grunt budowlany,

Strefa przemarzania dla badanego terenu wynosi 1,4 m ppt.

Nasypy niekontrolowane i grunty organiczne należy wybrać i zastąpić gruntami sypkimi z jednoczesnym zagęszczaniem warstwami. Zagęszczać co 15cm.

Należy poszerzyć i pogłębić wykop poza obrysem fundamentu w celu zamontowania pompy odprowadzającej wodę napływającą do wykopu.

W celu właściwego posadowienia projektowanego budynku należy usunąć z dna wykopu wszelkie grunty organiczne i słabonośne. Należy wymienić te grunty na grunty sypkie przy jednoczesnym zagęszczeniu np.:

warstwa pospółki wymieszana z kamieniem łamanym. Pospółka powinna być zagęszczona do $I_s \geq 0,97$. Fundamenty należy wykonywać w warunkach suchych, niezwłocznie po wykonaniu wykopu. W przypadku, gdy prace ziemne odbywać się będą przy stałym napływie wód opadowych lub podziemnych, należy wykonać drenaż. Założono ograniczenia projektowanych naprężeń pod fundamentem na poziomie 100kPa. W trakcie prowadzenia robót ziemnych i fundamentowych należy dokonać makroskopowej oceny rodzaju i stanu gruntu w obrębie całego wykopu i przeanalizować zgodność występujących warunków z założeniami przyjętymi do projektowania. Dno wykopu podlega odbiorowi i wpisowi do dziennika budowy przez kierownika budowy.

UWAGA ! W przypadku pojawienia się rozbieżności należy skontaktować się z projektantem.

Zaprojektowano posadowienie na ławach fundamentowych. Ława żelbetowa szerokości 60cm, gr. 40 cm zbrojona 4 Φ 12, strzemiona Φ 6 co 25 cm. Pręty nośne $\emptyset$ 12 ze stali A3 (34GS). Pręty rozdzielcze, strzemiona $\emptyset$ 6 ze stali A1 (St0). Otulina prętów od dołu min. 7cm. Wylewać z betonu C20/25. Pod ławami podbudowa z betonu C8/10 wysokości 10 cm. Do zbrojenia fundamentu przyspawać bednarki do instalacji odgromowej. (Instalacja odgromowa wg projektu branżowego). Ściany fundamentowe wylewane z betonu C20/25.

Uwagi: Beton C20/25 dobrze zagęszczony. Należy ochronić wykop przed zalaniem wodą. Wszystkie powierzchnie betonowe stykające się z gruntem należy izolować. Stal zbrojeniowa wg rysunków konstrukcji. Rzut fundamentów rozpatrywać łącznie z pozostałymi rysunkami opisem technicznym. Wszystkie powierzchnie betonowe stykające się z gruntem należy izolować. Zastosować kompletny system izolacji danego producenta wraz z gruntowaniem. Po każdej warstwie należy wykonać wpis do dziennika budowy. Dno wykopu podlega odbiorowi i wpisowi do dziennika budowy przez kierownika budowy.

W trakcie przygotowań do betonowania, prac ziemnych niezbędne są protokoły odbiorowe kierownika budowy, (ewentualnie inspektora nadzoru) i wpisy do dziennika budowy.

Podczas prac budowlanych kierownik budowy ma obowiązek kontrolować dno wykopu, w przypadku pojawienia się rozbieżności w stosunku do badań geologicznych i założeń projektowych należy się skontaktować z projektantem. Podłoże gruntowe ze względu na złożone warunki geotechniczne powinno zostać sprawdzone w dnie wykopu przed rozpoczęciem fundamentowania przez geologa.

3.2. Kanał serwisowy

Kanał żelbetowy wylewany z betonu C20/25 W8. Zbrojenie 2 siatki $\emptyset$ 12 co 10cm. Pręty nośne $\emptyset$ 12 ze stali A3 (34GS). Wykonać w typowych zinwentaryzowanych deskowaniach drobnowymiarowych o gładkiej powierzchni. Szczególną uwagę należy zwrócić na staranne zagęszczenie mieszanki betonowej oraz stosowanie środków zapobiegających przyleganiu betonu do form. Betonowanie należy prowadzić w taki sposób by nie dopuścić do rozsegregowania składników mieszanki betonowej w trakcie jej układania. W trakcie wiązania i dojrzwania mieszanki betonowej należy zapewnić odpowiednią i stosowną do warunków atmosferycznych pielęgnację świeżego betonu.

3.3. Ściany zewnętrzne.

Murowane z silki gr. 24 cm lub gazobetonu klasy 600 gr. 24 cm. Ściany zakończyć wieńcem obwodowym.

Uwaga! W celu wzmocnienia stabilności muru oraz przeciwdziałania skurczowi, w co 2 spoinie poziomej należy ułożyć zbrojenie systemowe Murfor o przekroju 4mm lub inne o takich samych parametrach.

3.4. Ściany wewnętrzne.

Murowane z silki gr. 24 cm lub gazobetonu klasy 600 gr. 24 cm. Ściany kotłowni muszą posiadać odporność ogniową EI 60.

Uwaga! W celu wzmocnienia stabilności muru oraz przeciwdziałania skurczowi, w co 2 spoinie poziomej należy ułożyć zbrojenie systemowe Murfor o przekroju 4mm lub inne o takich samych parametrach.

3.5. Kominy

Kominy wentylacyjne murowane z systemowych pustaków kominowych. Wykonać zgodnie z PN-89 / B-10425 „Przewody dymowe, spalinowe i wentylacyjne murowane z cegły. Wymagania techniczne i badania przy odbiorze”

3.6. Rdzenie, wieńce, nadproża

Wylewane z betonu C16/20. Pręty nośne $\varnothing$ 12 ze stali A3 (34GS). Pręty rozdzielcze, strzemiona $\varnothing$ 6 ze stali A1 (St0). Rdzenie, nadproża i wieńce żelbetowe wykonać należy w typowych zinwentaryzowanych deskowaniach drobnowymiarowych o gładkiej powierzchni. Szczególną uwagę należy zwrócić na staranne zagęszczenie mieszanki betonowej oraz stosowanie środków zapobiegających przyleganiu betonu do form. W przypadku prowadzenia robót w warunkach obniżonych temperatur stosować należy odpowiednie dodatki do betonu dopuszczone do stosowania w budownictwie i posiadające odpowiednie atesty. Zaleca się również stosowanie dodatków do betonu uplastyczniających mieszankę betonową. Betonowanie należy prowadzić w taki sposób by nie dopuścić do rozsegregowania składników mieszanki betonowej w trakcie jej układania. W trakcie wiązania i dojrzewania mieszanki betonowej należy zapewnić odpowiednią i stosowną do warunków atmosferycznych pielęgnację świeżego betonu. Rozformowania elementów żelbetowych i usunięcia podpór montażowych można dokonać po uzyskaniu przez beton **minimum 75% projektowanej wytrzymałości**. Wieniec obwodowy przejmujący siły rozporu konstrukcji dachu oraz kończący ściany szczytowe wykonać wg rysunków. Wieńce żelbetowe 24 x 25 cm, zbrojenie 4 $\varnothing$ 12 strzemiona $\varnothing$ 6 cm 25 cm. Wszystkie ściany nośne zakończyć wieńcami. Pręty wieńców łączyć na długości na zakład 55 cm. Nadproża wykonano jako monolityczne gr 24 x 35 cm wg rys kontr. Minimalne oparcie belek nadproży na ścianach 25cm. Szczegóły usytuowania podciągów i nadproży pokazano w części rysunkowej projektu

3.7. Dach.

Dach jednospadowy o nachyleniu połaci 6°; Płyty warstwowe dachowe z wypełnieniem z pianki poliuretanowej gr. 160mm na konstrukcji stalowej. Płyty oparte na murach i płatwiach z dwuteownika IPN 240. Zabrania się podwieszania ciężkich elementów do płatwi dachowych.

3.8. Izolacje

Przeciwwilgociowa i przeciwwodna:

Zabezpieczenie przeciwwodne i przeciwwilgociowe wykonać uwzględniając okresowy napływ wody gruntowej w poziomie projektowanej posadzki. W projekcie przyjęto:

Izolacje przeciwwilgociowe poziome: Zaprojektowano izolacje na ławach fundamentowych z papy termozgrzewalnej. Izolacje w posadzce przyziemia i w ścianach zewnętrznych pod poziomem terenu zaprojektowano z warstwy papy termozgrzewalnej. Izolację poziomą wywinąć po zewnętrznej stronie ściany min. 35cm nad poziom terenu lub tarasu; Izolacja pozioma posadzki na gruncie z warstwy papy termozgrzewalnej. Uwaga: w styku ze styropianem stosować wyłącznie lepiki nie powodujące rozpuszczania styropianu, bez wypełniaczy mineralnych.

Izolacje przeciwwilgociowe pionowe: Zaprojektowano izolacje pionowe ścian fundamentowych od ławy do połączenia z izolacją poziomą w cokole budynku z powłokowych mas bitumicznych - 2 x emulsja asfaltowa lub lepik asfaltowy nakładany na gorąco. Zachować szczególną staranność przy łączeniach izolacji poziomej i pionowej pamiętając o fazowaniu i odpowiednich zakładach.

Termiczna:

ściany zewnętrzne: styropian 0,031 Fasada gr. 14 cm,
ściana oddzielająca pom. ogrzewane od nieogrzewanych: styropian gr. 10 cm,
dach: płyta warstwowa z rdzeniem z pianki poliuretanowej gr. 16 cm,
podłoga na gruncie w pom. ogrzewanych: styropian EPS 0,036 Podłoga gr. 10 cm,

3.9. Posadzki i podłogi

Posadzka betonowa utwardzona.

3.10. Tynki

Na ścianach murowanych tynki cementowo – wapienne.

3.11. Malowanie

Farbami emulsyjnymi.

3.12. Stolarka zewnętrzna:

Wrota garażowe segmentowe ocieplone. Drzwi do kotłowni ocieplone.

3.13. Okładziny ścian

Na ścianach styropian gr. 14 cm oraz wyprawa klejowa z siatką i tynk strukturalny.

3.14. Opaski

Dookoła budynku wykonać opaski betonowe (lub polbruk) o szerokości 50cm; zapewnić spadki „od budynku” w celu odprowadzenia wód opadowych z dala od budynku

3.15. Rynny i rury spustowe - system rynnowy z tworzywa sztucznego.

4.0. Wentylacja (zgodnie z PN-83/B-03430):

Według projektu branżowego

5.0. Ochrona przeciwpożarowa:.

Elementy budynku powinny być nierozprzestrzeniające ognia. Ściany kotłowni wraz z przejściami instalacyjnymi muszą posiadać odporność ogniową EI 60.

6.0 Instalacje

Według projektu branżowego.

7.0 Uwagi końcowe.

Wszystkie roboty budowlane winny być prowadzone zgodnie z przepisami techniczno-budowlanymi, obowiązującymi Polskimi Normami oraz zasadami wiedzy technicznej i przepisami BHP i pod nadzorem osoby do tego uprawnionej, przy użyciu wyrobów budowlanych dopuszczonych do obrotu i powszechnego stosowania w budownictwie.

Opracował:

USŁUGI BUDOWLANE
mgr inż. Janusz Ejsmont
11-500 Giżycko, ul. Daszyńskiego 7/8

INFORMACJA DOTYCZĄCA BEZPIECZEŃSTWA I OCHRONY ZDROWIA

**DLA PROJEKTU BUDOWY BUDYNKU GARAŻOWEGO
NA DZIAŁCE NR 298/3 W GAJEWIE**

Inwestor: PRZEDSIĘBIORSTWO WODOCIĄGÓW
I KANALIZACJI Sp. z o.o
Ul. Obwodowa 6, 11-500 Giżycko

Lokalizacja: Dz. nr geod. 298/3
Gajewo

Projektant: mgr inż. Janusz Ejsmont
upr. bud. nr SUW 45/91 w specjalności konstrukcyjno - budowlanej

Giżycko, maj 2019r

OPIS DO PLANU BIOZ

1. Zakres robót dla całego zamierzenia budowlanego oraz kolejność realizacji poszczególnych obiektów

Zakres prac do wykonania:

- niwelacja terenu
- wykonanie wykopów pod fundamenty
- wymiana gruntu
- wykonanie fundamentu
- wykonanie ścian
- wykonanie konstrukcji dachowej
- wykonanie pokrycia dachowego
- wstawienie stolarki drzwiowej
- roboty wykończeniowe
- uporządkowanie placu budowy

2. Wykaz istniejących obiektów budowlanych

Na placu budowy znajdują się budynki Przedsiębiorstwa Wodociągów i Kanalizacji Spółka z o.o. w Giżycku.

3. Wskazanie elementów zagospodarowania działki lub terenu, które mogą stwarzać zagrożenie bezpieczeństwa i zdrowia ludzi

Zagospodarowanie terenu budowy wykonuje się przed rozpoczęciem robót budowlanych, co najmniej w zakresie:

- a) ogrodzenia terenu i wyznaczenia stref niebezpiecznych,
- b) wykonania dróg, wyjść i przejść dla pieszych,
- c) doprowadzenia energii elektrycznej oraz wody
- d) odprowadzenia ścieków lub ich utylizacji,
- e) urządzenia pomieszczeń higieniczno-sanitarnych i socjalnych,
- f) zapewnienia oświetlenia naturalnego i sztucznego,
- g) zapewnienia właściwej wentylacji,
- h) zapewnienia łączności telefonicznej,
- i) urządzenia składowisk materiałów i wyrobów

Teren budowy lub robót powinien być w miarę potrzeby ogrodzony lub skutecznie zabezpieczony przed osobami postronnymi. Wysokość ogrodzenia powinna wynosić, co najmniej 1,5 m.

Instalacje rozdziału energii elektrycznej na terenie budowy powinny być zaprojektowane i wykonane oraz utrzymywane i użytkowane w taki sposób, aby nie stanowiły zagrożenia pożarowego lub wybuchowego, lecz chroniły pracowników przed porażeniem prądem elektrycznym.

Roboty związane z podłączeniem, sprawdzaniem, konserwacją i naprawą instalacji i urządzeń elektrycznych mogą być wykonywane wyłącznie przez osoby posiadające odpowiednie uprawnienia.

Na terenie budowy powinny być wyznaczone oznakowane, utwardzone i odwodnione miejsca do składania materiałów i wyrobów.

Składowiska materiałów, wyrobów i urządzeń technicznych należy wykonać w sposób wykluczający możliwość wywrócenia, zsunięcia, rozsunięcia się lub spadnięcia składowanych wyrobów i urządzeń.

Materiały drobnicowe powinny być ułożone w stosy o wysokości nie większej niż 2,0 m, a stosy materiałów workowanych ułożone w warstwach krzyżowo do wysokości nieprzekraczającej 10 – warstw.

Odległość stosów przy składowaniu materiałów nie powinna być mniejsza niż:

- a) 0,75 m - od ogrodzenia lub zabudowań,
- b) 5,00 m - od stałego stanowiska pracy.

Opieranie składowanych materiałów lub wyrobów o płoty, słupy napowietrznych linii elektroenergetycznych, konstrukcje wsporcze sieci trakcyjnej lub ściany obiektu budowlanego jest zabronione.

Teren budowy powinien być wyposażony w sprzęt niezbędny do gaszenia pożarów, który powinien być regularnie sprawdzany, konserwowany i uzupełniany, zgodnie z wymaganiami producentów i przepisów przeciwpożarowych.

Ilość i rozmieszczenie gaśnic przenośnych powinno być zgodne z wymaganiami przepisów przeciwpożarowych.

W pomieszczeniach zamkniętych należy zapewnić wymianę powietrza, wynikającą z potrzeb bezpieczeństwa pracy.

Wentylacja powinna działać sprawnie i zapewniać dopływ świeżego powietrza.

Nie może ona powodować przeciągów, wyziębień lub przegrzewania pomieszczeń pracy.

4. Wskazanie dotyczące przewidywanych zagrożeń występujących podczas realizacji robót budowlanych, obejmujących skalę i rodzaje zagrożeń oraz miejsce i czas ich występowania

4.1. Zagrożenia występujące przy wykonywaniu robót budowlanych – montażowych:

- upadek pracownika z wysokości (brak zabezpieczenia obrysu stropu; brak zabezpieczenia otworów technologicznych w powierzchni stropu; brak zabezpieczenia otworów prowadzących na płyty balkonowe);

Osoby przebywające na stanowiskach pracy, znajdujące się na wysokości co najmniej 1,0 m od poziomu podłogi lub ziemi, powinny być zabezpieczone balustradą przed upadkiem z wysokości.

Balustradami powinny być zabezpieczone:

- krawędzie stropów nieobudowanych ścianami zewnętrznymi,
- pozostawione otwory w ścianach

Osoby korzystające z urządzeń krzesełkowych, drabin linowych lub ruchomych podestów roboczych powinny być dodatkowo zabezpieczone przed upadkiem z wysokości za pomocą prowadnicy pionowej, zamocowanej niezależnie od lin nośnych drabiny, krzeselka lub podestu.

Ponadto, należy ustalić rodzaje prac, które powinny być wykonywane, przez co najmniej dwie osoby, w celu zapewnienia asekuracji, ze względu na możliwość wystąpienia szczególnego zagrożenia dla zdrowia lub życia ludzkiego.

Dotyczy to prac wykonywanych na wysokości powyżej 2,0 m w przypadkach, w których wymagane jest zastosowanie środków ochrony indywidualnej przed upadkiem z wysokości.

4.2. Zagrożenia występujące przy wykonywaniu robót wykończeniowych:

- upadek pracownika z wysokości (brak balustrad ochronnych przy podestach roboczych rusztowania; brak stosowania sprzętu chroniącego przed upadkiem z wysokości przy wykonywaniu robót związanych z montażem lub demontażem rusztowania),

- uderzenie spadającym przedmiotem osoby postronnej korzystającej z ciągu pieszego usytuowanego przy budowanym lub remontowanym obiekcie budowlanym (brak wygradzenia strefy niebezpiecznej).

Roboty wykończeniowe zewnętrzne (elewacja budynku) mogą być wykonywane przy użyciu ruchomych podestów roboczych oraz rusztowań np. „MOSTOSTAL – BAUMANN”, „BOSTA – 70”, „STALKOL”, „RR - 1/30”, „PLETTAC”, „ROCO – 1”.

Montaż rusztowań, ich eksploatacja i demontaż powinny być wykonane zgodnie z instrukcją producenta lub projektem indywidualnym.

Osoby zatrudnione, przy montażu i demontażu rusztowań oraz monterzy podestów roboczych powinien posiadać wymagane uprawnienia.

Osoby dokonujące montażu i demontażu rusztowań obowiązane są do stosowania urządzeń zabezpieczających przed upadkiem z wysokości.

Przed montażem i demontażem rusztowań należy wyznaczyć i wygradzić strefę niebezpieczną.

Rusztowania i ruchome podesty robocze powinny być wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem.

Odbiór rusztowania dokonuje się wpisem do dziennika budowy lub w protokole odbioru technicznego.

W przypadku rusztowań systemowych dopuszczalne jest umieszczenie poręczy ochronnej na wysokości 1,00 m.

Rusztowania z elementów metalowych powinny być uziemione i posiadać instalację piorunochronną.

Rusztowania usytuowane bezpośrednio przy drogach, ulicach oraz w miejscach przejazdów i przejść dla pieszych, powinny posiadać daszki ochronne i osłonę z siatek ochronnych.

Stosowanie siatek ochronnych nie zwalnia z obowiązku stosowania balustrad.

Roboty wykończeniowe wewnętrzne mogą być wykonywane z rusztowań składanych typu „Warszawa” (roboty tynkarskie, montażowe, instalacyjne) oraz drabin rozstawnych (roboty malarskie).

Montaż rusztowań, ich eksploatacja i demontaż powinny być wykonane zgodnie z instrukcją producenta.

Montaż i demontaż tego typu rusztowań może być przeprowadzony tylko i wyłącznie przez osoby odpowiednio przeszkolone w zakresie jego konstrukcji, montażu i demontażu.

Rusztowania tego typu powinny być wykorzystywane zgodnie z przeznaczeniem.

Dopuszcza się wykonywanie robót malarskich przy użyciu drabin rozstawnych tylko do wysokości nieprzekraczalnej 4,0 m od poziomu podłogi.

Drabiny należy zabezpieczyć przed poślizgiem i rozsunięciem się oraz zapewnić ich stabilność.

W pomieszczeniach, w których będą prowadzone roboty malarskie roztworami wodnymi, należy wyłączyć instalację elektryczną i stosować zasilanie, które nie będzie mogło spowodować zagrożenia prądem elektrycznym.

Przy ręcznej lub mechanicznej obróbce elementów kamiennych, pracownicy powinni używać środków ochrony indywidualnej, takich jak:

- gogle lub przyłbice ochronne, hełmy ochronne, rękawice wzmocnione skórą, obuwie z wkładkami stalowymi chroniącymi palce stóp.

Stanowiska pracy powinny umożliwić swobodę ruchu, niezbędną do wykonywania pracy.

4.3. Zagrożenia występujące przy wykonywaniu robót budowlanych przy użyciu maszyn i urządzeń technicznych:

- pochwycenie kończyny górnej lub kończyny dolnej przez napęd (brak pełnej osłony napędu),
- potrącenie pracownika lub osoby postronnej łyżką koparki przy wykonywaniu robót na placu budowy lub w miejscu dostępnym dla osób postronnych (brak wygradzenia strefy niebezpiecznej),

- porażenie prądem elektrycznym (brak zabezpieczenia przewodów zasilających urządzenia mechaniczne przed uszkodzeniami mechanicznymi).

Maszyny i inne urządzenia techniczne oraz narzędzia zmechanizowane powinny być montowane, eksploatowane i obsługiwane zgodnie z instrukcją producenta oraz spełniać wymagania określone w przepisach dotyczących systemu oceny zgodności.

Maszyny i inne urządzenia techniczne, podlegające dozorowi technicznemu, mogą być używane na terenie budowy tylko wówczas, jeżeli wystawiono dokumenty uprawniające do ich eksploatacji.

Wykonawca, użytkujący maszyny i inne urządzenia techniczne, niepodlegające dozorowi technicznemu, powinien udostępnić organom kontroli dokumentację techniczną – ruchową lub instrukcję obsługi tych maszyn lub urządzeń.

Operatorzy lub maszyniści żurawi, maszyn budowlanych, kierowcy wózków i innych maszyn o napędzie silnikowym powinni posiadać wymagane kwalifikacje.

Stanowiska pracy operatorów maszyn lub innych urządzeń technicznych, które nie posiadają kabin, powinny być:

- zadaszone i zabezpieczone przed spadającymi przedmiotami,
- osłonięte w okresie zimowym.

5. Wskazanie sposobu prowadzenia instruktażu pracowników przed przystąpieniem do realizacji robót szczególnie niebezpiecznych;

- szkolenie pracowników w zakresie bhp,
  - zasady postępowania w przypadku wystąpienia zagrożenia
  - zasady bezpośredniego nadzoru nad pracami szczególnie niebezpiecznymi przez wyznaczone w tym celu osoby
  - zasady stosowania przez pracowników środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego
- Szkolenia w dziedzinie bezpieczeństwa i higieny pracy dla pracowników zatrudnionych na stanowiskach robotniczych, przeprowadza się jako: szkolenie wstępne, szkolenie okresowe.

Szkolenia te przeprowadzane są w oparciu o programy poszczególnych rodzajów szkolenia.

6. Wskazanie środków technicznych i organizacyjnych, zapobiegających niebezpieczeństwom wynikającym z wykonywania robót budowlanych w strefach szczególnego zagrożenia zdrowia lub w ich sąsiedztwie, w tym zapewniających bezpieczną i sprawną komunikację, umożliwiającą szybką ewakuację na wypadek pożaru, awarii i innych zagrożeń.

Bezpośredni nadzór nad bezpieczeństwem i higieną pracy na stanowiskach pracy sprawują odpowiednio kierownik budowy (kierownik robót) oraz mistrz budowlany, stosownie do zakresu obowiązków.

Osoba kierująca pracownikami jest obowiązana:

- organizować stanowiska pracy zgodnie z przepisami i zasadami bezpieczeństwa i higieny pracy,
  - dbać o sprawność środków ochrony indywidualnej oraz ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem,
  - organizować, przygotowywać i prowadzić prace, uwzględniając zabezpieczenie pracowników przed wypadkami przy pracy, chorobami zawodowymi i innymi chorobami związanymi z warunkami środowiska pracy,
  - dbać o bezpieczny i higieniczny stan pomieszczeń pracy i wyposażenia technicznego, a także o sprawność środków ochrony zbiorowej i ich stosowania zgodnie z przeznaczeniem,
- kierownik budowy powinien podjąć stosowne środki profilaktyczne mające na celu:

- zapewnić organizację pracy i stanowisk pracy w sposób zabezpieczający pracowników przed zagrożeniami wypadkowymi oraz oddziaływaniem czynników szkodliwych i uciążliwych,
- zapewnić likwidację zagrożeń dla zdrowia i życia pracowników głównie przez stosowanie technologii, materiałów i substancji nie powodujących takich zagrożeń.

W razie stwierdzenia bezpośredniego zagrożenia dla życia lub zdrowia pracowników osoba kierująca, pracownikami obowiązana jest do niezwłocznego wstrzymania prac i podjęcia działań w celu usunięcia tego zagrożenia.

Pracownicy zatrudnieni na budowie, powinni być wyposażeni w środki ochrony indywidualnej oraz odzież i obuwie robocze, zgodnie z tabelą norm przydziału środków ochrony indywidualnej oraz odzieży i obuwia roboczego opracowaną przez pracodawcę.

Środki ochrony indywidualnej w zakresie ochrony zdrowia i bezpieczeństwa użytkowników tych środków powinny zapewniać wystarczającą ochronę przed występującymi zagrożeniami (np. upadek z wysokości, uszkodzenie głowy, twarzy, wzroku, słuchu).

Kierownik budowy obowiązany jest informować pracowników o sposobach posługiwania się tymi środkami.

Opracował: